

רצפה ולמוצח הפנימי בשם כלי שרת וע"כ דלד העליון של מוצח לא נקרא כלל בשם גג והוא ענף המוצח שנתקדש להקריב עליו הקרבנות" עכ"ל. ואמנם עיין באור שמח בהלכות שגגות (פי"א הל"ד) שכתב על לשון הרמב"ם: "וכן אם חלה ענמו באויר עזרה הדבר ספק אם אויר עזרה כעזרה או אינו כעזרה" וכתב האור שמח באור דבריו וז"ל: "וא"כ כשנטמא ואח"כ חלה ענמו באויר עזרה מספקא ליה טובא אם אויר עזרה קדוש מזד ענמו בלא יחוסו אל הקרקע והו' האויר קדוש במחלקא חדא עם העזרה וכמו שהעזרה הוקדשה לאורכה וכן הוקדשה לרחבה כן הוקדשה לרומה כל האויר עד הגג וא"כ כמו שאם הלך פסיעה אחת מן הנד במקום שלא היה לו להלך חייב בלא שהיה כלל כן חייב על הליכתו באויר, דמה לי הולך לאורכה מה לי הולך לרומה, או דילמא אויר עזרה לאו שקול כעזרה ממש ואף כי קדוש הוא מה שבחוק העזרה הוא הו' באויר חזר לענין קנין דמכי מטא לאוירא קני ואויר כלי דכמונת דמי מה שבחוק האויר וא"כ לא נוכל לחייבו טפי מאילו עומד במקומו מקום שעלה באויר דכמונת דמי וכאילו עמד במקומו ובעי שהיה אבל כי שהה ודאי דחייב" ומבואר מדברי רבינו הגאון האור שמח דאויר מזד ענף החפצא הוא קדוש ואינו חלוי בהעזרה וזה מתאים עם דברי הראב"ד רק האור שמח מדבר לענין האויר שבפנים של העזרה אבל בענף הדבר נראה שסובר שקידוש האויר הוא דין בפני ענמו. ותורף הטענה היא דלא שייך שיחול הקדש על האויר ונראה דשאני נדרי הדיוט ונדרי הקדש שהנדר וההקדש חל על החפצא ונריך שיהיה דבר של ממש שדבר שאינו ממשי לא חל עליו לא נדר ולא הקדש ואמנם יש קדושות שאינן מדין הפלאה אלא קדושתם מחלות קיום מנאותו וכל עיקר קדושתו היא בשביל הקיומים החלים מזד חלות דין הקדשו ואינו מדין נדר והפלאה אלא מדין קיום מנאותו כמו קדושת יובל שחלה על ידי זי"ד או קדושת הזמנים דמקדשי לה ישראל לזמנים וקידוש החודש שבעי זי"ד וגם יכולין זי"ד לקדש החדש למפרע לדעת הרמב"ם. עיין בחיבורי אגן הסהר עמוד קע"ד, אלו הקדושות גורמים חלות דינים מזד ענף החפצא של קדושה שיש הלכה של חלות דין קדושה וקיומא של הקדושה היא החלות דינים שחלים על ידי הקדושה (כמו שאמרין בקידושין דאסר לה

ע"כ כהקדש) וכן קדושת המקדש והעזרה וכל העשר קדושות הקדושה מזד קיום מנאותו של החפצא של העזרה והקדש והקידוש זי"ד הוא על ידי הסדר שנאמר במשנה שזועות בשיר ובשתי תודות וכו' ולפי"ז אם קידשו זי"ד האויר כנגד העזרה עד רום רקיע הרי אין פירושו שקידשו את האויר שהרי האויר מתחלף בכל רגע אלא הכונה על מקום החלל שכנגד העזרה (לדוגמא בעלמא שאמרין שאויר רה"י עולה עד רקיע ועיין בחידושי רבינו חיים הלוי הלכות שבת) שזי"ד קידשו החלל עד רום רקיע בהפצא של קדושת עזרה וכך היא ההלכה שקדושת עזרה יכולים זי"ד להחיל גם על החלל שחלו בו כל הדינים של עזרה לענין עומאה ולענין אכילת קדשים וכדומה. ואין כאן תמיהה של הגיון שקידוש זי"ד הרי שייך גם ציובל, ראש חודש וזמנים שהם אינם דברים של ממש אלא סדר בקציעות קדושה לדינים מיוחדים ובענף המושג של קדושה הוא גזיה"כ ובאויר מלבד הג"מ לדינים החלים ממנו הרי הרמב"ם אומר שקדושת ירושלים והמקדש היא מפני השכינה ושכינה אינה צטילה וא"כ גם באויר יש השכינה השכינה עד רום רקיע. וגם י"ל דהקדושה באה מהחלות דינים בבת אחת על ידי קציעות וקדושת זי"ד כמו בקדושין דאמרין דאסר אכולי עלמא כהקדש ושם ההקדש בא מהאיסור ודיני אשם איש בבת אחת אם לא שניית שהוא ליטנא בעלמא והדברים עמוקים וא"כ מקומו להאריך. והלא כל העשר קדושות הן מקידוש זי"ד והבדל הקדושות באה מהפצא של קיום מנאותו, והארכתיו בזה במ"א.

סימן ח'

בענין טבול יום בהר הבית

ביאורים להלכה האם מותר לטבול יום לעלות להר הבית

לפי מה שכתבנו שמחויבים לשמור הצית המקדש גם בחורבנו א"כ נריך לשמור הר הבית וגם הכותל שהיא כותל העזרה כמבואר ברמב"ם פ"ח הל"ח וז"ל:

"והיכן היו הלויים שומרים, על חמשה שערי הר הבית, ועל ארבע פנותיו מחוכו, ועל ארבע פינות העזרה מבחוץ שאסור ליגע בעזרה ועל חמשה שערי העזרה חוץ לעזרה, שהרי הכהנים שומרים על שער המוקד ועל שער הניצוץ הרי שמונה עשר מקום". ואמנם אם נימא שהוא כותל העזרה לכאורה יש לשדות בה נרגא לפי שראיתי בספר מנחת יצחק שכתב דאפילו בטבילה ג"כ אסור לז"ק להתקרב אל הכותל וז"ל: "ועוד נראה, דאף לשיטת הרמב"ם, אין היתר בזה", לפי מה דאיתא במג"א (סימן תר"ו ס"ק ח'), דאפילו אם טבל בער"ה, יחזור ויטבול דשמא ראה מים חלוקים או עכורים, עיין משנה (פ"ה דמקואות) עכ"ל, והיא ט"ס, וז"ל (פ"ה דמקואות) והיא שם (משנה ב'), ועי' רמב"ם (האה"ט פ"ה ה"ו). ובאלי רבה ומהש"ק שם כתבו, דאע"ג דלעיל (בסי' פ"ח) כתב המג"א, דהא דבמים חלוקים טמא משום קרי, זהו דוקא לענין תרומה, אבל עזרא לא גזר על זאת, לענין ד"ת ותפילה, מ"מ ערב יוהכ"פ חמיר טפי עי"ש, והיינו, דחיישינן אף לספק שמא ראה, — ולא רק, היכא דאיכא איזה ימים צינתיים, אלא אף בהטלת מים פ"א אחר הטבילה חשש לזה המג"א, לענין חלת חו"ל, כמ"ש (בסי' תנ"ז סק"ח), צכהן גדול שטבל לקריו, דיאכל תיכף אחר הטבילה, ולא יטיל מים צינתיים, משום שמא ראה מים עכורים עיין שם, והמהש"ק שם כתב, אך (בזיר"ד סי' שכ"ב סעיף ה') כתב רמ"א, די"א דבעינן גם הערב שמש עי"ש, ורצונו לומר, דלפי"ז אי אפשר דיאכל תיכף אחר הטבילה, וז"ע מה חוונתו, דאם לפי"ז אי אפשר תיכף ואינו מעכב, כנראה מהפמ"ג שם (אות ח'), או דאי אפשר ומעכב. עכ"ל.

ולפי דבריו הרי אי אפשר להגיע להכותל לשמור ואמנם לדעתי אינו מוכרח והנה מש"כ צכהן גדול שטבל לקריו דאוכל תיכף אחר הטבילה ולא יטיל מים צינתיים משום שמא ראה מים עכורים וכו', צאמת לא נזכר במ"א חשש שמא ראה, שזודאי אין לנו חוששין לזה צדיעבד ורק שטוב שיאכל תיכף משום שחיישינן שמא יראה מים חלוקים או עכורים ואז לא יוכל לאכול מספק אבל צודאי שצדיעבד לא חיישינן שמא ראה כיון שאף אם ראה אח"כ מים עכורים או חלוקים אין החשש מן התורה רק מדרבנן, ולכן זה ענין רק של לכתחילה

ולמ"ד צריך צערב שמש כיון שאי אפשר אין חוששין לזה, ושוב עיינתי במשנה ברורה וראיתי שכן כתב מפורש, וז"ל: "וטוב להזהר שיאכל מיד אחר טבילתו ולא יטיל מים חלוקים או עכורים שיש בהן חשש קרי ויהא אסור לאכול חלה זו עד שיחזור ויטבול". ואפילו אי יתבאר להמ"מ מ"מ נראה שזה רק בתרומה שאפשר לתקן אבל בהר הבית ובעזרה אין לחשוש לזה להטיל מים שמא יראה מים עכורים או חלוקים דזה ודאי הוי אי אפשר, והרי הלויים על המשמר מחויבים בשמירה כל הזמן ולא מצינו שגזרו בזה, ועוד, דאילו אף במים עכורים וחלוקים לא גזרו רק לענין תרומה ולא לענין ציאת מקדש, וראה שהרי נאמר במשנה ופסקו הרמב"ם בפ"ח ה"ז מזהב"ת, וז"ל: "אירע קרי לאחד מהן, הולך במסיבה שמתח הקרקע שהמחילות הפתוחות להר הבית לא נתקדשו וטובל וחוזר ויושב אלל אחיו הכהנים עד שנפתחין השערים צוקר יוצא והולך לו". הרי, רק באירע קרי צריך לטבול, אבל אח"כ יושב כל העת עם אחיו הכהנים עד שנפתחין שערי העזרה, ומי לא משכחת לה שצריך להטיל מים וגם עדיפא היא לו לומר שאם הטיל מים צריך לילך לטבול ואח"כ יושב אלל אחיו הכהנים, וזה ברור כשמש למי שלא יראה להתעקש בזה. ועוד אפילו אי נימא שצריך טבילה הרי איך שעשו השומרים בזמן הבית יעשו ג"כ עכשיו ויעשו שם מקוה ויטבולו בכל זמן שצריך טבילה, — וזה פשוט.

ושוב ראיתי שכתב כן מפורש גם בשו"ע הרב, וזה לשונו: "או גדול שטבל לקריו אע"פ שלא העריב שמשו וטוב ליזהר שיאכל מיד אחר טבילה ולא יטיל מים צין טבילה לאכילה שמא יטיל מים חלוקים או עכורים שיש בהן חשש קרי ויהא אסור לאכול חלה זו עד שיחזור ויטבול". כמו שכתבנו שאין לחשוש בזה צדיעבד שמא ראה מים עכורים או חלוקים וכו' לא מדי.

ושוב כתב שם מהחמ"ס (וזה צודאי היא שלא כדברי) וז"ל: "ומנאמתי צחת"ס (ח"ו סי' ל"ג), שכתב ליישב מה דהוקשה לו, בדברי התוס' (פסחים דמ"ו ע"א ד"ה עד) צמה שכתבו, דאי איכא כהן קטן חזיא ל', ולא כתבו דאפשר לתת לכהן גדול שכבר הערב שמשו, וזה לא מיתרץ בדברי המלחמות והר"ן שם, וכגון שטבל לקריו מצעוד יום, ומ"י עפי"ד המג"א

נהגו איסור, יש תקנה בדבר דאי משום צעל קרי, יטבול לקריו וטהר, אי משום זב, יטבול במים חיים של נהר, ומעורבי שמש, אף על פי שהוא מחוסר כפורים, טהור לכנס לשם, ובספר חזון נחום, כתב לתרץ דטעם מה שהיו נמנעים ללכת, כי אנו מחזיקים עצמנו כזבים, ונריכין לספור ז' נקיים ולטבול (במים חיים), ולהערב שמש, ואין הכל בקיאה בך, ואין לחמוה על כך, שהרי כתבו החסידים (פ"ק דשבת), גבי ששה ספיקות הן, דגזרו על עמי הארץ, שיהיו כזבין לכל דבריהם, וכיון שאנו בזה"ז, אין נזהרים בטומאה וטהרה, ואין אנו בקיאה בזה, הרי אנו כע"ה שלהם, ויש לנו דין זבים, (וכתב שם לחלק בין ע"ה לנכרים בזה), — ועוד חששו למ"ד דמחוסר כפורים דזב כזב, וא"כ יש ספק דא"ו, אף אם יטבול ויעריב שמשו, עכ"ל דהמעשה למלך, — ומש"כ דחששו למ"ד דמחוסר כפורים דזב כזב דמי, כוונתו בזה לפי מש"כ הר"ש (כלים פ"א מ"ח), וז"ל: ומשמע הכא, אפילו טבול יום דזב וזבה ונדה ויולדת, שרי במחנה לוי, חוץ מעזרת נשים, ואפילו בעזרת נשים נמי, שרי הכא מחוסר כפורים, מדלא חשיב לוי אלא בעזרת ישראל, דחשיב לוי למעלה, וכן משמע בההיא (דיבמות ד"ז ע"ב), דצבעל קרי איירי דאחשקש לזב, ונריך לומר דקסבר האי תנא, טבול יום דזב לאו כזב דמי, ופולגתא היא בפרק שני דזבחים (ד"ז ע"ב), דאיכא מאן דסבר, דאפילו מחוסר כפורים דזב כזב דמי, וכל שכן טבול יום עכ"ל, ולדברי הר"ש האלו נהכוון הר"י קורקוס ז"ל, שהביא בבס"מ (ה' ביאת מקדש ה"ט ע"י"ש). — ולפי"ז י"ל עוד ביותר, דהרי לא רק יש חשש זבות באנשים, אלא כמה פעמים ודאי זבות בנשים, ועיין בש"ך (יו"ד סימן קפ"ז סק"ד), ומכל שכן יולדות, דהוה מחוסרי כפורים, וכן כמה דינים של טומאה וטהרה המקושרים בזה, ואין אנו בקיאים בכל אלה כנ"ל, — וצויתר לפי המבואר במנ"ח (מנחה ק"פ), דצנבעלת, או אם היא פולטת ש"ז, כרואה, ומשתלחת מחוץ לב' מחנות, ובמנחה (קפ"א) נשאר בזה צ"ע, וגם צראה בלא הרגשה, י"ל דמשתלחת גם כן חוץ לב' מחנות כז"ק עיין שם, א"כ בנוגע לאשה נעירה שיש לה צעל, כמעט אין במציאות שיהי' טהורה גם להר הבית לצד, שמחנה ימי' היא טמאה נדה ואח"כ היא נבעלת, ואין רגילה לילך למקוה וזולת לצעלה".

(סי' תר"ו) הנ"ל, ועי' מחני' (ר"פ יולא דופן), ובצרת ראב"ל (נדה ד"ג ע"ב), ועי' רמב"ם (פ"ז מתרומות ה"ד ה') ובכ"מ שם, והשתא אין אנו בקיאה בשמירת טהרה, נריך שיהי' טבילה סמוך לאכילה ממש, ואי כבר טבול קודם אפי', לא עלתה לו טבילה, עד שיחזור ויטבול סמוך לאכילה ממש, נמצא בשעת אפי', הוי מחוסר מעשה, ולא אמרינן הואיל, (וצ"ע דלפי מה דאזל כעת, לשיטות דבעינן ג"כ הערב שמש, לא הי' נריך לזה, אלא לומר, דלפי"ז, נריך עוד הפעם הערב שמש, ולא חזיא באותו יום, ועי' מלחמות ור"ן שם, הכותב), ולא דמי, לצימי חכמי ש"ס, שהי' בקיאים בשמירת טהרה, ולא הי' נריך סמוך לאכילה ממש עכ"ל ד, — והרי כוון בזה לדברי המג"א (בסימן תנ"ז) הנ"ל, וחיידוש שלא הביאו, וס"ל דהוי לעיכובא בזמן הזה, דנריך סמוך לטבילה ממש, ואם נריך הערב שמש, לא אפשר ומעכב, — וכ"ז, אף בחלת חו"ל דמדרבנן, ומכ"ש בכניסה להר הבית, דהוי מדאורייתא, דבדאי נריך סמוך לטבילה ממש, ואם נריך הערב שמש, לא אפשר ומעכב. ודאחאן מזה, דלא מיבעיא, אם בעינן הערב שמש, לא אפשר בזמן הזה, לכנס להר הבית, משום איסור בע"ק, אלא אף אם נאמר, דטבול יום שרי, מ"מ נריך סמוך לטבילה ממש, בלא הטלת מים בינתיים, דזה כמעט דבר בלתי אפשרי להזהר בזה". וזה בודאי היא שלא כדברי המ"א לפי פירוש שו"ע הרב והמ"ב, ובאמת י"ל דחומרות אלו הוה רק לענין תרומה אבל לא לענין כניסה להר הבית כיון שנריך לעולם לקיים מצות שמירה, ואף אם נימא שהחת"ס פליג על שו"ע הרב והמ"ב הלא בדברי סופרים הולכים אחר המיקל, וגם היא לכאורה חומרא חדשה. ועיין בתפארת נבי סימן כ"ז אות ט'.

ושזב כתב שם במ"י וז"ל: "ועוד יש דברים בגו, כאשר ראיתי בספר מעשה למלך (ה' בית הבחירה פ"ז ה"ט), בשם ספר דרך הקודש, ששמע מחרדים ואנשי מעשה, שהיו נמנעין ללכת דרך מסילה, שער קבוע הנקרא בלשון ערב אלכאטאנין, והוא שאם הי' חוט משוך מכותל מערבי, שלא וזה משם שכינה, מקרן דרומית שלה, עד הנפון ת"ק אמה, נכנס בתוכו, מקום המסילה הזאת, לפניו בזה הבית, ואמרו שכן היתה קבלה בידם, — אמנם העיר שם, דאם משום הר הבית

ונידות לילך סמוך לחומה מבחוץ ג"כ שמא הוא מהה"צ והרי לא זהירי שם כלל מזה כפ"מ ששמעתי שהולכין להתפלל אלל אותה חומה ועומדים הכל בסמוך לה ממש. ואולי י"ל כיון דאין אנו בקיאים צמים חלוקין ועבורין א"כ כ"ע ס' זצין בני ג' ראיות הם כצמים עבורין ול"ל נקיים ואסורין ליכנס ואע"ג דזה חומרא ומה"ת מיחזי חזי סוף סוף הרי אא"ל כלל ואפי' בטריפה שמכח חומרא אין לצרף על השחיטה".

הרי שהתפארת נבי כתב מפורש שהיא חומרא בעלמא ליחוש שמא אנו זבים וגם אינו צרור אללו לגמרי אם הוא חומת הר הבית ויש חשש רחוק לדעתו שהכותל הוא חומת העזרה, אלא שאפילו נתפוס בחומרא זו הרי אכתי אפשר לטבול צמים חיים ומש"כ שצריך להערב שמש, עיין בא"נ סימן תנ"א אות י"ד שכתב וז"ל: "ועל דבר מחנה לוי' הנה חוס' פסחים (ז"ב) שהביא כ"ג דיולדת תוך ימי טוהר מותרת מדאורייתא ליכנס למחנה לוי' סותרים לדבריהם בזבחים ואין לי דרך להשוותם. ובעיקר דברי חוס' זבחים שחלקו בין טבול יום דבעל קרי שהוא מחוסר כפורים דמלורע שמותר בנחנה לוי' בין טבול יום דזב בעל שלש ראיות, משום דזה טבול יום דבעל קרי טומאה לחוד ומחוסר כפורים דמלורע טומאה לחוד, הנה יש להביא דוגמא וכו'. והנה אין להכריע הלכה כדברי חוס' זבחים ויצמות נגד חוס' פסחים משום דהני תרתי והא חדא, דממ"נ אם חוס' פסחים מצעל חוס' אחר וחוס' זבחים ודיצמות ודאי מצעל חוס' אחד כיון דצחדא שיטה למה נאמר דשנים הם, והוי פלוגתא חד נגד חד, ואם כולם מצעל חוס' אחד חזרה יש, בודאי לא נאמר שתי חזרות רק חזרה אחת והוא ספק שקול אם חוס' פסחים צתראה, אם חוס' זבחים יצמות צתראה והנה מאחר שצחוס' אין הכרע נשוצה לדעת מה הרמב"ם אומר בזה. והנה צם' המצות להרמב"ם ל"ת ע"ז שהזהיר כל טמא מהכנס במקדש וכל שדומה לו לדורות כל העזרה ומשער נקנור ולפנים והוא אמרו יתעלה ולא יטמאו את מחניהם וכבר נכפלה האזהרה בזה הענין בלשון אחר והוא ביולדת ואל המקדש ל"ת וכו' ושם התבאר שדין היולדת ודין כל הטמאים שזה, ל"ת ע"ז שהזהיר לכל טמא (שטומאה יוצאה עליו מגופו כל"ל) להכנס למחנה לוי' והוא איש אשר לא יהי' טהור מקרה לילה לא יבוא אל

ואמנם נראה דדברי החזון נחוס הם חומרא בעלמא דלא שייך לגזור בזה מעצמנו לפסול מעשה ול"ת של שמירת המקדש. ובתפארת נבי סימן כ"ז אות י"א כתב וז"ל: "והרי ודאי בזמן הבית כשטבול כדי לילך אל המחנה הי' צדין לצרף כמו שמצרכין על השחיטה לצורך אכילה דמ"ש וא"כ י"ל דגם השתא נמי אהני מעשיו להיתר ביאת מחנה ואע"פ שבהמ"ק חרב הרי קי"ל ק"ר קדשה לשעמה וקלע"ל כמ"ש רמב"ם ספ"ו מזה"ב. ואף הראב"ד שם משמע דל"פ אלא לענין כרת אבל לא פסיקא ל' מילתא דלקלע"ל ולאסור מודה דאסור ליכנס יע"ש ויכול גם עתה כשטבול לקריו ליכנס להר הבית אע"פ שהוא ט"מ והרי מקום הר הבית ידוע גם היום ע"י כותל המערבי שנשאר היסוד הישן, ובעל מ"ח צם' אדרת אלי' כתב שמדדו ומלאו מכוון ח"ק אמה ושזהו חומת הה"צ ואעפ"י שאא"י מקום החיל היכן החיל ולפנים מהחיל אסור ט"מ ליכנס כדמתן צפ"א דכלים ואעפ"י שהוא מדרבנן מ"מ מאחר שגזרו חכמים הרי אא"ל ליכנס עוד לשם מפני גזירתם וליכא נ"מ ול"י מרחק החיל מחומת הה"צ מ"מ ודאי לא הי' סמוך לחומה ממש והיה מקום הילוך בין הה"צ לחיל ולצ"א ליכנס שהחירו הכניסה לט"מ לשם וא"כ נ"מ שיוכל לילך שם בזה"צ סמוך לחומה ממש מיהת אחר שנטבול לקריו ואפי' הוא צח"ל הרי בידו לילך לירושלים ולישמר עצמו מכל טומאה חוץ טו"מ עד שיבוא לשם ויכנס לה"צ ע"י טבילה זו והרי אהנו מעשיו לבוא אל המחנה ואף על פי שאין דעתו לילך כלל לירושלים ולא ליכנס לה"צ הרי גם בשחיטה צכה"ג כתבו האחרונים שם שאפי' שוחט לעכו"ם וכלבים ואין רוצה לצדוק כלל ולא בדעתו לאכול כיון דבידו לצדוק ולאכול צריך לצרף ע"ש צת"ש סי' י"ט סק"ד דפליג אפר"ח בזה וכו'" ועיין שם מה שהאריך בזה ואחר כך כתב: "ויש לעיין לפמ"ש לדידן נמי נהי דהדרים צרחוק מירושלים א"צ לצרף ולדמותו לד' האחרונים הנו' צדליכא צודק כאן. אותן הדריס צירושלים שהם סמוכין לה"צ כשטובלין לקריין אמאי לא יצרכו ולפר"ח ניחא לפי שאין דעתן ליכנס כלל לה"צ אבל למצ"ש קשה. ורחוק לומר דחוששין שמא חומה מערבית והיסודות הקיימות אינה חומת הה"צ אלא חומת העזרה או עכ"פ חומת החיל שהיא ג"כ חומה קטנה סמוך להגדולה דא"כ יאסרו כל צ"ק

ו"ל: "לפיכך כהן קטן שעדיין לא ראה קרי וקטנה שעדיין לא ראתה דם נדה אוכלין אותה תמיד בלא בדיקה שחוקתן שלא יאחז טומאה עדיין עליהם והמנורע הרי הוא כמי שטומאה יואחז עליו מגופו והוא שיטמא אותו כהן מיוחס אבל קודם שיטמאנו הכהן טהור הוא". הרי מבואר שבטומאת נגעים צעין כהן מיוחס, ועיין ברדב"ז שכתב ו"ל: "והוא שיטמא אותו כהן מיוחס וכו'. דכתיב ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע ואפי' שנראו בו סימני החלט הרי הוא טהור עד שיטמאנו כהן מיוחס ומזה הטעם אין טומאת נגעים נוהגת בזמן הזה שהרי טהרת המנורע נוהגת בארץ וס"ל בפני הבית ושלל בפני הבית אלא ודאי מה שלא נהגו בה מפני שאין עתה בינינו כהן מיוחס". וא"כ כיון שהראב"ד אומר שדין שמירה בכהנים מדמיין לדין ראיות נגעים ע"כ הלא לריך כהן מיוחס וכיון שאין עכשיו כהן מיוחס אולי אין הכהנים מחויבין בשמירה.

אלא שתיקור תירוטו של הרדב"ז הוא רק אם נימא שעכשיו הם ספק כהנים, אבל אם נימא שרוב כהנים הם כשרים והולכים בחר רוב א"כ אכתי ז"ע למה אינו נוהג בזמן הזה כיון שהכהן יכול לטהרו. — הראוני דברי המראה כהן (לצעל תפארת ישראל בפתיחה למסכת נגעים) אוח ל"ט שכתב שהגרע"א הניח הענין בחימה והתפ"י עצמו תירץ ו"ל: כל דיני מנורע ונגעים וטהרתו נוהג בין בארץ או בחו"ל [חוץ מנגעי בתים שאינו נוהג רק בבתי א"י וכמס"ל] בין בפני הבית ובין שלא בפני הבית [תוספתא דנגעים פ"ח, ורמב"ם פ"א מטו"ז]. ומימי תמיהתי למה אין נוהגין כן בזה"ל, וזכרתי ימים מקדם, שצילדתי הצעתי תמיהתי זו לפני הגאון הגדול מה' עקיבא זצוק"ל, והשגתי שגם הוא תמה על דבר זה, ושאלו לו תירץ המתקבל על הדעת.

והשתא דקשישנא לדרדקי נ"ל דאף דאין לתרץ משום דלטהרתו לריך העצרת תער על כל צערו, ומדאין אנו בקיאים ביחוס כהונה (כרמג"א סי' ר"א סק"ד) לפיכך לא נרצה לסמוך על חזקת כהונה של זה, לעבור על כמה לאוין, בהעצרת תער בזקנו ופאת ראשו שאפשר הוא שלא במקום מנוה, ואין ספק מוציא מידי

חוץ המחנה. ע"כ. ומדלא כתב במחנה לוי' שנכפלה האזהרה באל המקדש לא תבוא ש"מ קרא דאל המקדש לא תבוא לאו במחנה לוי' איירי ועוד מדלמד מקרא דאל המקדש לא תבוא אזהרה לכל הטמאים אף לאין טומאה יואחז מגופם, ש"מ דיולדת חוץ ימי טוהר מותרת במחנה לוי', והשתא הוה דומה בדומה. אבל אם אסורה אפי' למחנה לוי' איך נלמד ממנה לשאר טמאין שמוותרין במחנה לוי', אלא ודאי דעת רמב"ם כדעת חוס' פסחים דקרא במחנה שכינה הא במחנה לוי' תבוא, וכן כתב אבן עזרא אל המקדש חזר אהל מועד ובעזרה. וכן מוכח בנ"כ בכל קודש לא תגע יכול אף מן המעשר ח"ל ואל המקדש לא תבוא מה מקדש שיש בו נטילת נשמה אף קודש שיש בו נטילת נשמה יואחז המעשר, ואי מקדש כולל גם מחנה לוי' א"כ אדרבא מה מקדש בין יש בו נטילת נשמה הוא מחנה שכינה בין אין בו נטילת נשמה מחנה לוי' אף קודש בין יש בו נטילת נשמה קדשי מזבח בין אין בו, הוא המעשר. הנה נתבאר בצירור גמור דקרא במחנה שכינה לבד" עכ"ל.

הרי שהא"נ הכריע כדעת החוס' בפסחים ז"ב והרמב"ם שכל טבול יום מותר בזהר הבית וא"כ בטבילת מים חיים בודאי מותר טבול יום בזהר הבית, אפילו אם נקטינן בחומרא לחשוש שיש כאן גזירה של זבין. ושם שפיר אפשר להלויים לקיים השמירה אפילו בזמן הזה, וכאן שספק דאורייתא ונפרט בספק חיוז עשה א"כ באמת מחויבים לשמור.

סימן ט

בדין שמירת לויים אם בעינן לוי מיוחס

ביאור בדין שמירת לויים אם בעינן לוי מיוחס ופלפול במה שאין טומאת נגעים נוהג בזמן הזה

בדין שמירת המקדש נשאלתי מידידי ר"ח בנימיני נ"י, אם צעין בזמן הזה לוי מיוחס. והנה באמת נראה שהרמב"ם כתב בפרק ז' מהלכות תרומות הלכה ט'